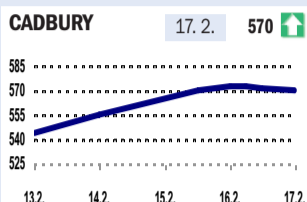
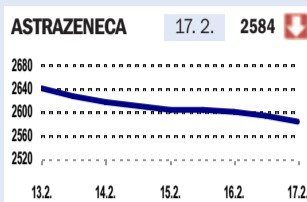

LONDÝN – FTSE

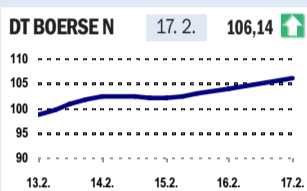

Spoločnosť predpovedala nárast zisku pre očakávané vyššie predaje a nižšie operatívne náklady.

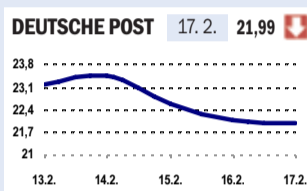

Akcie britsko-švédskej farmaceutickej skupiny AstraZeneca klesli, lebo firma stiahla z obehu liek.

FRANKFURT – DAX

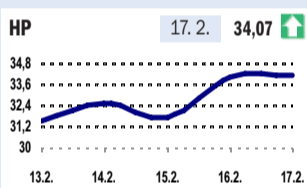

Nemecká burzová spoločnosť chce tento rok uzatvárať aliancie s podobne naladenými akciovými trhmi.

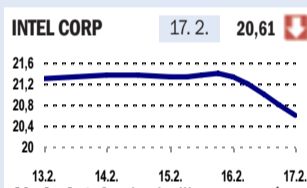

Agentúra Moody's znížila rating Deutsche Post v súvislosti s akvizíciou britskej logistickej firmy Exel.

NEW YORK – DOW JONES

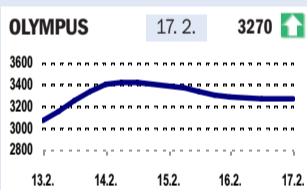

Akcie výrobcu počítačov spevnili vďaka dobrým hospodárskym výsledkom, ktoré prevýšili odhady analytikov.

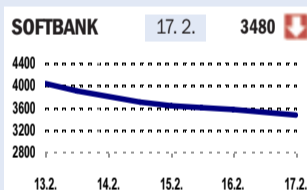

Akcie Intelu doplatili na negatívne správy počítačovej firmy Dell, ktoré stiahli akcie ďalších technologických titulov.

TOKIO – NIKKEI

Japonská firma oznámila 46-percentný nárast zisku vďaka lepšiemu predaju digitálnych fotoaparátov a endoskopov.

Akcie internetovej firmy Softbank sa oslabili hneď v úvode týždňa, keď spoločnosť znížila banka UBS hodnotenie. Zdroj: Reuters

Šéfredaktor prílohy Biznis: Tomáš Kurtanský, tkurtansky@hnonline.sk

Vesmírny prístav za 265 miliónov dolárov plánuje v Spojených arabských emirátoch postaviť spoločnosť Space Adventures. Centrum pre komerčné lety do kozmu by malo vyrásť pri meste Ras Al-Khaimah na južnom cípe Perzského zálivu. Snímka SITA/AP

OPRAVA

V článku Úspešne podnikat' sa dá aj v slovenskom zdravotníctve, zverejnenom minulý týždeň v prílohe Biznis, sme namiesto názvu spoločnosti Dg, s. r. o., nesprávne uviedli názov Gg, s. r. o. Za chybu sa ospravedľujeme. (red)

Lobing pomáha zjemniť pravidlá

Ilustračná snímka SITA/Reuters

Zo slovenských spoločností majú zatiaľ v Bruseli svoje stále „lobingové“ zastúpenie iba dve firmy a jedno združenie.

Bratislava (hn/Katarína Ragáčová, Jana Mravcová)

Lobovaním v Európskom parlamente si dokážu firmy vymôcť jemnejšie podmienky pri prijímaní novej legislatívy. Slovenské spoločnosti však podľa lobistov pôsobiacich v Európskej únii zatiaľ túto možnosť veľmi nevyužívajú. „Majú pocit, že Brusel je príliš ďaleko a že je to pre nich veľmi drahé. Seba pritom považujú za bezvýznamných,“ konštatuje Ján Levíček z firmy CEC Government Relations. Podľa neho však ani malé spoločnosti nemusia ostať v pozícii čistého prijímateľa nariadení. „Môžu si niečo pre seba vylobovať,“ myslí si.

Peniaze primerané službe

Svoje stále „lobingové“ zastú-

penie majú zatiaľ v Bruseli iba dve firmy – Matador Púchov a PSA Peugeot Citroën a jedno združenie – Republiková únia zamestnávateľov. „Pre niektorých klientov robíme na zákazku. Teda vtedy, keď to potrebujú,“ hovorí lobista Patrik Zoltvány z AJG European Consulting. Výhodnejšie je však podľa neho stále zastúpenie. „Pre firmy, ktoré taktó zastupujeme, pravidelne monitorujeme, čo sa deje,“ vysvetľuje. Ak lobistická firma zistí, že by sa jej klienta mohla pripravovať legislatíva dotknúť, informuje ho o tom a ak treba, lobuje za výhodnejšie podmienky.

Príležitostní klienti pritom prichádzajú sami. „Keď náhodou zistia, že komisia chystá zmeny. Môže sa však stať, že prídu neskoro, a vtedy je už ťažké niečo zmeniť,“ konštatuje Zoltvány.

Menšie podniky môže odrádzať aj finančná náročnosť. Odmena pre lobistickú firmu sa pohybuje podľa toho, či má stáleho klienta alebo iba „občasný“. Stáli klienti si platia paušálny mesačný poplatok,

ktorý sa pohybuje v tisíckach eur. Faktúra pre nestálych klientov sa však môže vyšplhať aj na niekoľko desiatok tisíc eur. „Závisí to od typu, náročnosti a citlivosti projektu,“ tvrdí Zoltvány. V mnohých prípadoch ich však nakoniec služba lobistu vyjde lacnejšie ako splnenie podmienok prísnej európskej legislatívy.

S výsledkami lobistov sú spokojní

Ako konštatuje hovorca Matadoru Dušan Koblišek, pre ich spoločnosť je táto spolupráca finančne primeraná. „Máme pozitívne skúsenosti a vďaka pravidelným konzultáciám a analytickým materiálom pripravovaným pre náš topmanažment si myslíme, že táto spolupráca je efektívna.“

PSA Peugeot Citroën má svojho vlastného „lobistu“ v Bruseli. Neplatí si externú firmu. „Je pre nás

mimoriadne dôležitá aktívne sa zapájať do procesov, ktoré ovplyvňujú automobilový sektor a podnikanie na európskom trhu. Preto sa podieľame na pripomienkovaní legislatívy, ktorá ho ovplyvňuje,“ hovorí riaditeľ pre externé vzťahy Serge Gregory. K najdiskutovanejším problémom, do ktorých sa PSA zapojil, bola otázka ochrany intelektuálneho vlastníctva v oblasti dizajnu či kompenzácie v oblasti zahraničného obchodu.

Republiková únia zamestnávateľov sleduje legislatívu, ktorá by mohla mať negatívny dosah na podnikateľské prostredie. Robí tak prostredníctvom Únie európskych priemyselných a zamestnávateľských zväzov. Lobistov pritom využívajú na rokovaniach politických výborov. Za významný nástroj lobovania však považuje únia aj spoluprácu menších krajín prostredníctvom ich reprezentatívnych zamestnávateľských organizácií. ➤ s. 23, Slováci...

Prísnejšie na lobistov v Európskej únii

Činnosť eurolobistov chce komisár pre administratívne záležitosti a boj proti podvodom Siim Kallas sprehľadniť. Už od svojho nástupu do komisie presadzuje pre nich tvrdšie podmienky. Jedným z dôvodov jeho snahy je aj nedávna aféra amerického lobistu Jacka Abramoffa. Ten sa pred mesiacom priznal k podvodom a uplácaniu politikov, čo prinútilo americkú Snemovňu navrhnuť nové pravidlá pre lobistov. Kallas pripravuje tzv. Green paper s návrhmi na komunikáciu pracovníkov európskych inštitúcií s externým prostredím, najmä s lobistami. Ten však nemá záväzný charakter. „Chce tiež zaviesť centrálny register dokumentov aj register všetkých subjektov, ktoré dostali peniaze zo štrukturálnych fondov z európskych podporných programov,“ hovorí Patrik Zoltvány. Už v súčasnosti existuje databáza externých skupín, ktoré sú prizývané k pripomienkovaniu európskej legislatívy. Mala by sa však rozšíriť a vytvoriť tak centrálny register všetkých záujmových skupín na úrovni EÚ. Systém registrácie lobizmu a ich prístupu do inštitúcií už funguje v Európskom parlamente. „Ak chce niekto vytvárať lobingové aktivity na úrovni parlamentu, musí požiadať o povolenie na vstup do jeho priestoru a každý rok podávať správu o rokovaniach. Eurolobisti preto nepovažujú sprísnenie podmienok za nevyhnutné. „V Bruseli nestačí ovplyvniť jedného alebo dvoch ľudí,“ tvrdí Zoltvány. Podľa Jána Levíčka prijatie nových pravidiel Európskou komisiou nie je otázkou blízkej budúcnosti.

Zákon na Slovensku neprešiel

Zámer upraviť lobing zákonom sa skončil na Slovensku fiaskom. Minulý rok sa síce zákon o lobingu dostal až do parlamentu a prešiel aj prvým čítaním, v septembri však narazil na kritiku Ústavnoprávneho výboru NR SR. Ten predloženému návrhu vytkal, že zavádza zbytočne preburokratizované pravidlá. Poslancom prekážala najmä príliš široká oznamovacia povinnosť – profesionálni lobisti, rôzne profesijné a záujmové združenia, asociácie a komory, by museli zverejniť každé lobistické stretnutie s verejným činiteľom. „Tým zákonom by sme lobistov nútili, aby to, čo dnes robia na svetle božom, nejako zahrali do šedej zóny a obchádzali zákon,“ tvrdil vtedy jeden z členov výboru Gábor Gál z SMK. Kontroverzný zákon bol preto z programu parlamentu stiahnutý. Okrem iného zavádzal aj centrálny register lobistov, zakazoval lobovať pri rozhodovaní súdov, verejnom obstarávaní či štátnej pomoci a zakazoval verejným činiteľom prijímať od lobistu dary. Za porušenie zákona by lobistovi hrozila pokuta až do výšky pol milióna korún. Politici z prijatia takéhoto zákona v tomto volebnom období už rezignovali. Slovensko by bolo prvým štátom EÚ, ktorý by mal lobing ošetrený špeciálnym zákonom. (hn/bor)

Slováci lobistov veľmi nevyužívajú

Bratislava (hn/Katarína Ragáčová, Jana Mravcová)

Ako dokážu slovenské firmy prelobovať svoje záujmy v Bruseli? Využívajú vôbec lobistov?

– Pred našim vstupom do EÚ nemalo Slovensko, či slovenské firmy v Bruseli, žiadneho zástupcu. Vstupujúce krajiny mali len pár asociácií a združení vyslaných na krátkodobé stáže, aby sa ľudia oboznámili, ako fungujú celoeurópske združenia a asociácie. Ale ani po vstupe

HN hovoria s lobistom v Európskej únii Patrikom Zoltváňom z AJG European Consulting

do únie sa situácia u nás veľmi nezmenila. Jednotlivé firmy, asociácie a združenia, nejakú nevedia doceniť dosah toho, čo sa deje v Bruseli, na domáce prostredie.

Druhá vec je, že schvaľovanie legislatívy trvá aj niekoľko rokov. Potom trvá ešte rok aj dva, kým vstúpi do platnosti. V takom prípade sa firmám ani veľmi nečudujem, že nevidia cenu alebo význam zastupovania.

Takže nepotrebujú lobistické firmy?

– Potrebujú. Takto však dokážu rozmýšľať len veľké firmy, ktoré si uvedomujú dosah európskej legislatívy a vidia jej vplyv vo svojej stratégii. Veľké firmy sa preto snažia získať čo najskôr informácie o tom, čo sa pripravuje. Ak sa pripravuje niečo, čo môže mať na ne negatívny dosah, tak sa snažia lobovať. Robia to buď cez priameho zástupcu, lobistickú firmu, profesijné združenia alebo asociáciu, ktorej členom sú a ktorá je členom nejakého medzinárodného združenia. Ďalší spôsob, ako môžu vplyvať na dianie v EÚ, je prostredníctvom našich minis-

Snímka Samuel Vanko

terských úradníkov, ktorí chodia do Bruselu do pracovných skupín pripravujúcich legislatívu.

Nie sú to skôr nadnárodné firmy s regionálnym vplyvom, ktoré lobujú cez materskú spoločnosť?

– Ak je firma súčasťou medzinárodnej skupiny, materská firma má, samozrejme, svoje zastúpenie v Bruseli. Normálne by to potom malo fungovať tak, že z centrály by mali prísť informácie do dcérskych firiem v jednotlivých krajinách a mala by sa pýtať na ich názor. Totiž aj keď sa legislatíva robí pre celú Európsku úniu, v každej krajine je v danom sektore iná situácia. Pozícia materskej firmy by mala zahŕňať postoje všetkých dcér. V skutočnosti to však tak nie je. Napríklad chemická firma v Nemecku má, samozrejme, úplne iný názor na

chemický priemysel ako ich dcérska spoločnosť na Slovensku. Takže je snaha nemeckej matky nezahrnúť názor slovenskej dcéry do svojho stanoviska.

Je výrazný rozdiel v úspešnosti ministerstiev, združení a lobistov?

– To sa nedá zovšeobecniť. Závisí to od toho, o akú legislatívu ide a z ktorého sektora je firma. Napríklad, keď sa teraz pripravovala legislatíva o registrácii chemikálií, ak by v nej chcela niečo prelobovať jedna individuálna firma, mala by to veľmi ťažké. Boli tam totiž rozličné záujmy organizácií či komerčného sektora a aj veľmi silný mediálny tlak. Tu mali napokon veľký vplyv medzinárodné združenia. Ministerskí úradníci mali menší vplyv ako pri príprave legislatívy. Chemický priemysel tak dokázal zjemniť le-

gislatívu, aby nebola pre firmy taká reštriktívna. Vždy teda záleží na tom, o aký typ legislatívy ide, v akej oblasti, či je to citlivá téma a či je tlak verejnosti.

Aký význam potom majú lobistické firmy?

– Ich výhoda je v tom, že dokážu veľmi rýchlo identifikovať problém, akčne konať a hľadať riešenie. Združenia a asociácie majú v Bruseli človeka, ktorý monitoruje legislatívu na európskej úrovni a potom sa to v rámci združení a v rámci prerokuje. Kým sa to však dostane k jednotlivým členským združeniam a firmám, môže to trvať veľmi dlho.

Čo sa týka vlád a jednotlivých ministerských úradníkov, tam veľmi záleží na kvalite úradníka. Či dokáže presadiť a obhajovať svoje názory a vytvárať koalície s ďalšími úradníkmi z iných krajín.

Malé firmy získajú viac peňazí na nové miesta

Bratislava (hn/Katarína Ragáčová)

Malí podnikatelia zamestnávajúci do dvadsať ľudí na celom Slovensku, okrem Bratislavského kraja, môžu získať od ministerstva práce od 58-tisíc do 220-tisíc korún na jedného pracovníka. Môžu pritom dostať peniaze až na päť nových pracovných miest. Musia však poskytnúť pracovnú príležitosť buď dlhodobo nezamestnanému alebo znevýhodnenému nezamestnanému a udržať pre nich miesto najmenej dva roky. Rezort na to zo svojho rozpočtu vyčlenil pol miliardy korún.

Ministerka práce Iveta Radičová tak nadviazala na novembrový pilotný projekt, ktorým sa jej podarilo vytvoriť takmer tritisíc nových pracovných miest. Pôvodný plán

bol okolo desaťtisíc. Ten však stroskotal na nedostatku financií. Rezort práce mal na to vyčlenených len 300 miliónov korún. „Uprednostnili sme najkvalitnejšie projekty,“ tvrdí Radičová. Podnikatelia si takýmto spôsobom hľadali hlavne ľudí na drobné údržbárske práce.

Výkonný riaditeľ Podnikateľskej aliancie Slovenska Robert Kičina si myslí, že takéto projekty pomôžu hlavne firmám, ktoré uvažujú o prijatí lacnejšej pracovnej sily. „Určite však nebudú len kvôli podpore vytvárať nové miesta,“ dodáva.

Hlavný ekonóm Slovenskej spoločnosti Juraj Kotian pre HN konštatoval, že takýto projekt je príliš nákladný. Podľa neho by sa skôr malo ministerstvo zamerať na dlhodobé riešenie problému.

Podpora vytvárania pracovných miest

Paušálny príspevok na vytvorenie jedného pracovného miesta pre:

▶ nezamestnaného najmenej 4 mesiace	58 212 Sk
▶ znevýhodneného najmenej 4 mesiace	80 601 Sk
▶ nezamestnaného 24 až 48 mesiacov	96 273 Sk
▶ nezamestnaného viac ako 48 mesiacov	111 946 Sk

Príspevok je možné získať na maximálne 5 nových zamestnancov, podmienkou je udržanie pracovných miest najmenej 2 roky u zamestnávateľa – podnikateľa a najmenej 1 rok u zamestnávateľa – nepodnikateľa.

▶ V chránenej dielni alebo chránenom pracovisku **223 891 Sk**

Časový harmonogram

- ▶ 20. 2. 2006 – zverejnenie výzvy na predkladanie projektov na www.upsvar.sk
- ▶ od 20. 2. 2006 – sprístupňovanie informácií pre žiadateľov na úradoch práce
- ▶ 3. 4. 2006 – ukončenie prijímania projektov na úradoch práce
- ▶ do 5. 5. 2006 – kontrola projektov a ich posúdenie
- ▶ od 15. 5. 2006 – podpisovanie dohôd o poskytnutí príspevku
- ▶ do 26. 5. 2006 – úhrada schválených príspevkov

Dallas v rakúskych vinohradoch

Handelsblatt
DIE WIRTSCHAFTS- UND FINANZZEITUNG

Oliver Stock, Strasshof

Vrták neustále rotuje a prehráva sa čoraz hlbšie. Zem vibruje a duní. Skupina okolostojacich chlapov je netreplivá: „Cítit' už plyn?“ Žiaľ, stále nie. Hildegarda Möhrmannová, zvaná „divoká Hilda“, je nespokojná. Tri metre hĺbky za hodinu je podľa nej málo. Podľa mapy mali prieskumníci naraziť na plyn už včera, v hĺbke troch kilometrov, ale zatiaľ hľadajú márne.

Vrtnú súpravu vidieť v tomto rovinnom kraji už zďaleka. Ostatné, niet sa čo diviť, stromové je tu pomenej, krajine dominujú nekonečné rady vinohradov. V oblasti severovýchodne od Viedne – vzdialenej od hlavného mesta sotva pol hodiny autom – sa tradične pestuje najmä zelené veltlínske, ktoré si obľúbila dobrá polovica Rakúska. Teraz by okolitá pôda mala vydať aj ďalší poklad – zemný plyn. Ak sa splnia predpovede geológov, v budúcnosti budú odtiaľať Rakúšania pokrývať až tretinu vlastnej potreby plynu.

Za spoločnosť OMV tu prieskumné práce riadi Reinhard Samhaber. Predtým hľadal plyn a ropu v Pakistane a Líbyi, dnes využíva naberané skúsenosti v rodných končinách. Známý rakúsky podnikár tu má v ďalšom období investovať až 130 miliónov eur ročne, aby znížil energetickú závislosť krajiny od zahraničných zdrojov. Neveľké mesto Strasshof sa Dallasom asi nikdy nestane, ale do roku 2010 sa vďaka zásobám plynu v okolí domáca pro-

dukcia tejto energetickej suroviny zvýši približne o štvrtinu. „Bude to mať dosah na celú ekonomiku,“ tvrdí Helmut Langanger, predseda predstavenstva OMV. Radosť neskrýval ani rakúsky prezident Heinz Fischer, ktorý sa prišiel osobne pozrieť na prieskumné vrty.

Miesta, kde sa nachádzajú zásoby, Rakúšania hľadajú s pomocou najmodernejšej techniky. Langanger hrdó hovorí: „Sme na samej hranici toho, čo je dnes technicky možné.“ V presne stanovených odstupoch z nákladných áut na zem dopadajú akési obrovské pečiatky a špeciálne geofóny merajú, ako rýchlo a ako intenzívne sa šíria nimi spôsobené otrasy. Zo získaných údajov potom vzniká geologická mapa. Laik z nej síce veľa nevyčíta, ale pre odborníkov, medzi ktorých patrí aj Möhrmannová, je zdrojom cenných faktov. Ani mapa nie je neomylná, ale pravdepodobnosť pravdivosti získaných hodnôt je vysoká, dosahuje 60 – 90 percent.

Spoločnosť OMV však nie je prvým záujemcom o získanie tunajšieho nerastného bohatstva. Po druhej svetovej vojne tu ropu i plyn ťažila sovietska armáda, ktorá vtedy spravovala severovýchod Rakúska. Po vyhlásení rakúskej neutrality v roku 1955 sovietske vojská odišli a zdalo sa, že náleziská sú už vyčerpané. Odborníci z OMV sa však nezdali a v minulom roku sa ich predpoklady potvrdili hneď dva razy. Teraz – tretíkrát. Na vrťacom poli Strasshof T 5 geológovia narazili na plyn v hĺbke tri a pol kilometra. Sen sa zrejme zmení na skutočnosť.

(hn/gaf)

Čína začína meniť svet na svoj obraz

Handelsblatt
DIE WIRTSCHAFTS- UND FINANZZEITUNG

Peking (Andreas Hoffbauer)

Čínska firma Lenovo kúpila časť spoločnosti IBM. Každý štvrtý zahraničný študent vo svete je z Číny. Po čínsky sa mimo jej územia učí už vyše 30 miliónov ľudí. Pekínska vláda plánuje pristátie svojich kozmonautov na Mesiaci. Čínsky klavírny virtuóz Lang Lang bude hrať v Nemecku počas tohtoročných majstrovstiev sveta vo futbale...

Či chceme alebo nie – svet sa počiná meniť. Nič to však nemá spoločné s exportom lacnej obuvi alebo svetov. Podobný tovar je totiž len jednou malou časťou „čínskeho príbehu“. „Už dlhší čas ide najmä o politický vplyv tejto krajiny a o prenášanie prvkov jej kultúry do sveta,“ načrtáva čínsku pozíciu jeden zo západných diplomatov v Pekingu.

„Dizajn i kvalita našich výrobkov je už na svetovej úrovni,“ tvrdí riaditeľ spoločnosti Lenovo Jang Jang-qing. Jeho spoločnosť

rozvinula reklamnú kampaň v Nemecku pod heslami ako „My sme noví“ alebo „My znamenáme budúcnosť“. Treba niečo dodávať?

Iba ak toľko, že dopravné lietadlá, vysokorýchlostné vlaky či autá sú zatiaľ čínskou hubbou budúcnosti. Nie však naddho. Airbus už oznámil, že časť produkcie prenesie do „ríše stred“, podobne ako Siemens, ktorý tam chce vyrábať vlaky. Prvé čínske autá smerujú do Európy. Čína je síce ešte stále „len“ dielňou sveta, ale na čoraz vyššej úrovni. Americký ekonóm Richard Freeman považuje za pozoruhodné na Číne to, že tento najľudnatejší štát sveta je schopný medzinárodnej konkurencie rovnako v najlacnejšej tarifnej práci, ako aj v oblasti najmodernejších technológií. Možno teda predpokladať, že Čína bude čoraz viac rozhodovať o pracovných miestach, mzdách a cenách – a to aj v Európe.

Podľa predstaviteľa banky UBS v Hongkongu Jonathana Andersona Čínu už nič nezastaví. „Roč-

ný osempercentný priemerný prírastok HDP bude v najbližších dvadsiatich rokoch pokračovať,“ znie jeho názor. Zároveň však tvrdí, že nie je to nič nové, svet už v 70. rokoch minulého storočia zažil niečo podobné v prípade Japonska. Pre neho je Čína len ďalším ázijským tigrom.

Čínsky tiger má však trochu iné rozmery. Počet obyvateľstva už prekročil hranicu 1,3 miliardy osôb, čo znamená, že každý piaty človek na svete je Číňan. „Už len fakt, že v najbližších rokoch Európu zaplavia milióny turistov z tejto krajiny, náš svet počiná,“ hovorí Jörg Wuttke, jeden z predstaviteľov EÚ v Pekingu. Otázkou je, ako sa starý kontinent pripraví na tieto zmeny.

Na nový scenár sa však musia pripraviť všetci. O výmenných kurzoch či o cenách ropy sa už nebude rozhodovať len v New Yorku, Moskve či Tokiu. Definitívne sú preč časy, keď Čína bola len mlčivým pozorovateľom. „Jej aktívna zahraničná politika predstavuje jednu z najdrama-